

Lycksele tingsrätt

Diarienummer:
IMY-2023-6209Datum:
2023-06-02

Beslut om tillstånd till kamerabevakning

Integritetsskyddsmyndighetens beslut

Lycksele tingsrätt (org.nr 202100-2742) meddelas tillstånd till kamerabevakning med de villkor som anges nedan.

Tillståndets omfattning och villkor

Tillståndshavare	Lycksele tingsrätt
Organisationsnummer	202100-2742
Plats för bevakningen	Bångvägen 14 921 32 Lycksele
Typ av utrustning	Fast monterade kameror med fast optik samt porttelefonkameror.
Bevakningsområde och utrustningens placering	Utanför huvudentré, personalentré och häktesentré samt i säkerhetskontroll. Kamerornas placering och upptagningsområde framgår av bilaga 1. Kamerabevakning får även ske i samtliga rättssalar i domstolen.
Ändamålet med bevakningen	Förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott samt förebygga ordningsstörningar och obehörigt tillträde. Vid aktiverat överfallslarm i rättssal bedöma och vidta lämpliga åtgärder för att ingripa på ett sätt som förhindrar, förebygger och begränsar verkningarna av den situation som föranlett larmaktiveringen.
Tider för bevakningen	Alla dagar dygnet runt. Realtidsbevakning får ske under domstolens öppettider. Bevakning i rättssalar får endast ske när domstolens överfallslarm har aktiverats och pågå tills återställning görs i säkerhetssystemet
Bevakning i realtid	Ja
Inspelning/lagring av bilder	Ja
Avlyssning/inspelning av ljud	I rättssalar får avlyssning och inspelning av ljud ske när domstolens överfallslarm har utlösts och pågå till dess att återställning görs i säkerhetssystemet.

Postadress:
Box 8114
104 20 StockholmWebbplats:
www.imy.seE-post:
imy@imy.seTelefon:
08-657 61 00

	Avlyssning genom porttelefon får ske i samband med påringning och pågå till dess att samtalet avslutas. Inspelning och lagring av ljud är inte tillåtet. För övrig bevakning får avlyssning och inspelning av ljud inte ske.
Upplyningsplikt	Genom tydlig skyltning i anslutning till bevakat område. Skyltningen ska innehålla särskild upplysning om att ljud kan avlyssnas och spelas in.
Beslutets giltighetstid	Tills vidare.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Västerbottens län har sedan tidigare beviljat Lycksele tingsrätt (tingsrätten) tillstånd till kameraövervakning i domstolens lokaler (ärende dnr 211-4796-2011 samt 211-912-2017). Tingsrätten har nu ansökt om tillstånd till ytterligare kamerabevakning av platsen. Av ansökan och utredningen i övrigt framgår följande

Kamerabevakning ska i domstolens säkerhetskontroll (kamera 11), häktesutrymmen (kamera 1–4) samt internttrapphus (kamera 6, 10, 14 och 16). Syftet med kamerabevakningen är att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott och ordningsstörningar samt skapa trygga förhållanden för alla som uppehåller sig i hela domstolsbyggnaden. Bevakningen ska ske med fast monterade kameror med fast optik, alla dagar dygnet runt med rätt till bildinspelning. Realtidsbevakningen ska ske under domstolens öppettider.

Kamerabevakning med porttelefonkameror ska ske av domstolens huvudentré (kamera P2), personalentré (kamera P3) samt häktesentré (kamera P1).

Kamerabevakning ska även ske i domstolens rättssalar (kamera 8 och 15). Bevakningen startar när överfallsalarmet manuellt aktiveras i den aktuella salen och pågår till återställning görs i säkerhetssystemet. Bevakningen ska ske i realtid och med rätt till bildinspelning. Ljud ska avlyssnas och spelas in. Syftet med bevakning i rättssalen är att vid aktiverat överfallsalarm kunna bedöma och vidta lämpliga åtgärder för att ingripa på ett sätt som förhindrar, förebygger och begränsar verkningarna av den situation som föranlett larmaktiveringen. Att ett säkert och väl avvägt ingripande kan ske är avgörande för både för dem som ska ingripa och för de personer som befinner sig i salen.

Flera åtgärder är vidtagna för att i kombination med kamerabevakning uppnå en tillfredsställande nivå på trygghet, säkerhet och tillgänglighet. Domstolens allmänna ytor är t.ex. genomgående skilda från övriga delar av domstolen med en inre zonavgränsning bestående av låsta och larmade dörrar, samt säkerhetsklassade glas och fönsterpartier. Ordningstvakt finns alltid på plats under domstolens öppettider.

Tillgång till realtidsbevakning och åtkomst till inspelat material ska innehas av domstolens säkerhetspersonal vilka är säkerhetschef, funktionsansvarig för säkerhet samt anställda ordningstvakter. Inspelat material lagras på en hårddisk placerad i ett låst och larmat rum för säkerhetsteknik. Åtkomsten är behörighetsskyddad. I händelse av brott kan inspelat material komma att lämnas till Polismyndigheten, efter skriftlig begäran.

Av yttrande från skyddsombud samt representanter för fackförbunden JUSEK och ST framgår att dessa inte har några invändningar mot kamerabevakningen.

Motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 2 § kamerabevakningslagen (2018:1200) framgår att syftet med lagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Enligt 7 § kamerabevakningslagen krävs tillstånd till kamerabevakning av en plats dit allmänheten har tillträde, om bevakningen ska bedrivas av en myndighet.

Tillstånd till kamerabevakning ska enligt 8 § samma lag meddelas om intresset av sådan bevakning (bevakningsintresset) väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (integritetsintresset).

Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska det särskilt beaktas om bevakningen behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en brottsutsatt plats eller på en annan plats där det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom,
2. förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar,
3. utöva kontrollverksamhet,
4. förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor, eller
5. tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Vid bedömningen av den enskildes intresse av att inte bli bevakad ska det särskilt beaktas hur bevakningen ska utföras, om teknik som främjar skyddet av den enskildes personliga integritet ska användas, och vilket område som ska bevakas.

Enligt 5 kapitlet 9 b § rättegångsbalken är det förbjudet att med tekniskt hjälpmedel ta upp bild i eller in i rättssalen, om inte något annat följer av lag. Förbudet hindrar inte att domstolen tar upp bild i rättssalen när domstolens överfallslarm har utlöst. Frågan om tillstånd ska ges till kamerabevakning i rättssalar och de närmare villkoren för sådan bevakning – t.ex. hur länge bilder får sparas, om även ljud får tas upp och andra aspekter av betydelse för bevaknings- och integritetsintresset – avgörs vid tillståndsprövningen enligt kamerabevakningslagen (prop. 2018/19:81 s. 47).

Integritetsskyddsmyndighetens bedömning

Tillståndsplikt

Lycksele tingsrätt är en myndighet och behöver därför som utgångspunkt tillstånd för att bedriva kamerabevakning på platser dit allmänheten har tillträde. Den aktuella ansökan avser bevakning på flera platser i och utanför domstolsbyggnaden. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) konstaterar att allmänheten inte har tillträde till ytor som endast används av domstolen personal eller frihetsberövade, såsom häktesutrymmen och interntapphus. Bevakning av dessa platser är därmed inte

tillståndspliktig. Ansökan ska därför avvisas i den del den avser kamerabevakning av häktesutrymmen (kamera 1–4) och interntapphus (kamera 6, 10, 14 och 16).

Övrig bevakning avser platser dit allmänheten har tillträde och är därmed tillståndspliktig.

Integritetsintresset

Lycksele tingsrätt har ansökt om att få bevaka utanför domstolens huvudentré, personalentré, häktesentré, i säkerhetskontrollen samt i rättssalar.

I domstolens verksamhet hanteras ärenden som kan vara känsliga till sin natur. Domstolen är också en arbetsplats och en plats som besöks av ombud och personer som har ärenden i domstolen och som kan uppleva det som obehagligt att bli kamerabevakade på platsen. Att kamerabevakningen syftar till att skydda de personer som blir föremål för bevakningen försvagar integritetsintresset något. Detsamma gäller omständigheten att enskilda personer kan antas uppehålla sig på vissa av de aktuella platserna under kortare tid. Att det endast är fråga om realtidsbevakning under en mycket begränsad tid i syfte att säkerställa vem som ringer på innebär ytterligare en begränsning av integritetsintrånget. Sammantaget bedömer IMY att integritetsintresset på de aktuella platserna väger relativt tungt.

I rättssalar får integritetsintresset anses vara än mer framträdande än övriga platser i domstolen, då bevakning där innebär att parter, målsägande och vittnen filmas i en rättgångssituation. Bevakningen i rättssalar kommer dock endast att ske vid särskilt allvarliga incidenter. Att den sökta kamerabevakningen syftar till att skydda de personer som blir föremål för bevakningen minskar integritetsintrånget. Sammantaget anser IMY att integritetsintresset i rättssalarna väger tungt.

Bevakningsintresset

Domstolens verksamhet är generellt sådan att det är av stor vikt att lokalerna och de allmänna utrymmena i och utanför byggnaden är trygga och att brott mot eller påverkan av t.ex. vittnen och personal motverkas. Utifrån verksamhetens karaktär finns det en generell hotbild och det är av stor vikt att säkerheten upprätthålls på platsen. IMY bedömer sammantaget att det finns ett tungt vägande intresse att bevaka de aktuella platserna.

Behovs- och intresseavvägning

IMY har konstaterat att bevakningsintresset väger tungt avseende domstolens huvudentré, personalentré och häktesentré samt i säkerhetskontrollen. Samtidigt väger integritetsintresset relativt tungt. Mot bakgrund av detta anser IMY sammantaget att bevakningsintresset väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad på dessa platser. Tillstånd till kamerabevakning ska därför beviljas. Bevakning får ske alla dagar dygnet runt med rätt till bildinspelning. Realtidsbevakning får ske under domstolens öppettider.

Tillstånd till bevakning med porttelefonkamera ska beviljas avseende område i anslutning till huvudentrén, personalentrén och häktesentrén. Avlyssning genom porttelefon får ske i samband med påringning och till dess att samtalet avslutas. Inspelning och lagring av ljud är inte tillåtet.

Avseende bevakning i rättssalar gör IMY följande överväganden. Fotograferingsförbudet i rättegångsbalken har tidigare utgjort ett hinder mot att tillstånd till kamerabevakning i rättssalar beviljats. Detta beror på att fotograferingsförbudet är

absolut och det krävs stöd i lag för att göra undantag (se Kammarrätten i Stockholms dom den 24 maj 2005 i mål 4306-04). Sedan den 1 juli 2019 hindrar fotograferingsförbudet inte att domstolen tar upp bild i rättssalen när domstolens överfallslarm har utlöst. Sådan bevakning är dock alltså tillståndspliktig och frågan om tillstånd ska ges till kamerabevakning och de närmare villkoren för sådan bevakning avgörs vid tillståndsprövningen enligt kamerabevakningslagen. Av förarbetena till lagändringen (prop. 2018/19:81 s. 46) framgår följande om larmsystemen i domstolars rättssalar.

I en rättssal finns två olika larmsystem. Det ena är möjligheten att kalla på vakt och används vid mindre störningar som kan klaras upp utan att polis kallas till platsen. Det andra innebär att larmet går både till domstolens vakter och till Polismyndigheten. Detta larm är främst avsett att användas i överfallssituationer och vid allvarigare incidenter. Om överfallslarmet aktiveras sänds ljudet från rättssalen automatiskt ut till domstolens reception för att ordningsvakter och polismän som ska gå in i salen ska kunna bilda sig en uppfattning om situationen. Om överfallslarmet kopplas till en eller flera kameror i rättssalen och rörliga bilder sänds till monitorer utanför rättssalen skulle det vara möjligt att snabbare få en klar bild av situationen. En möjlighet att spela in det som händer i rättssalen när överfallslarmet har utlöst kan också utgöra ett värdefullt verktyg vid utredning och eventuell lagföring av en incident.

IMY konstaterar att kamerabevakning i samband med överfallslarm innebär att bevakning endast kommer att ske i undantagsfall och vid särskilt allvarliga incidenter. Sådan bevakning gör det möjligt för de polis och ordningsvakter som ska svara på ett överfallslarm att få information om situationen inne i salen för att inte utsätta sig själva eller andra för onödiga risker. IMY anser att bevakningsintresset i dessa situationer väger mycket tungt.

Enligt den nuvarande ordningen sker en ljudöverföring från salen till domstolens reception vid utlöst överfallslarm. Eftersom behandlingen av ljud kommer att ske i samband med kamerabevakningen är denna tillståndspliktig, även om ljudet avlyssnas och spelas in med en separat teknisk anordning (3 § andra punkten kamerabevakningslagen). Avlyssning och upptagning av ljud vid kamerabevakning är särskilt integritetskänsligt och kan inte beviljas annat än undantagsvis. IMY finner dock att bevakningsintresset är sådant att avlyssning och upptagning av ljud får ske i samband med kamerabevakning. I bedömningen har särskilt beaktats att bevakningen är avgränsad till att ske vid allvarliga incidenter, att avlyssningen kan vara av stor betydelse för att ordningsvakter och polismän ska kunna bedöma situationen i salen samt att det är fråga om sådan typ av brottslighet där ljudmaterial kan vara av stor betydelse vid utredning och lagföring.

Vid en sammantagen bedömning finner IMY att domstolens intresse av att bedriva kamerabevakning i rättssalar i samband med aktiverat överfallslarm väger tyngre än integritetsintresset på platsen. Tillstånd till kamerabevakning i rättssalar ska därför beviljas. Bevakning får ske från det att domstolens överfallslarm har aktiverats och pågå tills återställning görs i säkerhetssystemet. Bevakning får ske i realtid och med rätt till bildinspelning. Ljud får avlyssnas och spelas in.

Uppllysning

Utöver de villkor som framgår av beslutet måste ni följa bestämmelserna i dataskyddsförordningen¹, brottsdatalagen (2018:1177) och kamerabevakningslagen samt övrig kompletterande nationell lagstiftning som rör er verksamhet. Information om vilka krav som gäller finns i bilaga till detta beslut. Observera att informationsbilagan inte är en uttömmande uppräknig av de krav som ställs.

Detta beslut har fattats av juristen Moa Nordqvist efter föredragning av juristen Ylva Nordlind.

Moa Nordqvist, 2023-06-02 (Det här är en elektronisk signatur)

Bilaga

1. Ritning
2. Information om kamerabevakning

Kopia till

- Lycksele kommun
- Skyddsombud samt arbetstagarrepresentanter för JUSEK och ST

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Integritetsskyddsmyndigheten. Ange i skrivelsen vilket beslut ni överklagar och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Integritetsskyddsmyndigheten senast tre veckor från den dag beslutet meddelades. Om överklagandet har kommit in i tid sänder Integritetsskyddsmyndigheten det vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Ni kan e-posta överklagandet till Integritetsskyddsmyndigheten om det inte innehåller några integritetskänsliga personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.